

Međuzvještaj posloводства

OT - Optima Telekom d.d.

za prvih devet mjeseci 2009. godine

Glavne značajke	5
Pokazatelji poslovanja	6
Konsolidirani prihodi	7
Dobit prije kamata, oporezivanja i amortizacije - EBITDA	8
Dobit prije oporezivanja - EBT	8
Prihodi od telekomunikacijskih usluga	9
LLU	10
Tržišni potencijal	11
Razvoj infrastrukture	11
Značajni događaji u 2009. godini i očekivanja budućeg razvoja	12
Makroekonomska i tržišna kretanja	12
Regulatorno okruženje	12
Promjena u Nadzornom odboru Društva	13
Uvođenje nove usluge digitalne televizije - OptiTV	13
Aktivnosti istraživanja i razvoja	14
Izjava osoba odgovornih za sastavljanje izvještaja	15
Kazalo pojmova	16

Glavne značajke

Optima Telekom završava treće tromjesečje 2009. godine stabilnom razinom prihoda, smanjenjem poslovnih rashoda što je rezultat politike optimizacije troškova, nastavkom trenda smanjenja neto gubitka te lansiranjem na tržište nove usluge digitalne televizije - OptiTV.

U kompaniji kćeri Optima Direct i dalje se obavljaju aktivnosti brige o korisnicima i rezidencijalne prodaje za Optima Telekom, te se nastavljaju bilježiti dobri poslovni rezultati u području pružanja usluga kontaktnog centra i telemarketinga poslovnom segmentu tržišta.

Pokazatelji poslovanja

Unatoč gospodarskoj krizi i trendu smanjenja broja utrošenih minuta u nepokretnim i pokretnim mrežama, Optima Telekom je prvih devet mjeseci 2009. godine okončao s:

- povećanjem ukupnih konsolidiranih prihoda za 6,1%
- pozitivnim rezultatom EBITDA u iznosu od 18,7 milijuna kuna, za razliku od istog razdoblja prethodne godine, kada je ostvaren negativni EBITDA (-13,4 milijuna kuna).
- značajnim smanjenjem neto gubitka (EBT) u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Iznos neto gubitka za prvih devet mjeseci 2009. godine iznosi 78,3 milijuna kuna, dok je u istom razdoblju prošle godine, iznosio 91,8 milijuna kuna, što je smanjenje od 14,7%.

SAŽETAK KLJUČNIH POKAZATELJA

	Q1-Q3 2008	Q1-Q3 2009	Q1-Q3 2009/ Q1-Q3 2008	Q3 2008	Q3 2009	Q3 2009/ Q3 2008
Ukupni prihodi	327.988	348.045	6,1%	100.173	120.518	20,3%
EBITDA	[13.406]	18.700	N/A	[3.826]	8.119	N/A
EBT	[91.763]	[78.277]	[14,7%]	[34.040]	[24.055]	[29,3%]

	30.09.2008.	30.09.2009./ 30.09.2008.	30.06.2009.	30.09.2009./ 30.06.2009.	30.09.2009.
Ukupan broj korisnika OT-a					
Broj govornih kanala*	243.695	9,4%	262.495	1,6%	266.723
Broj korisnika na vlastitoj mreži LLU	58.222	50,3%	86.035	1,7%	87.483
Broj ADSL korisnika na vlastitoj mreži LLU	23.129	85,8%	39.650	8,4%	42.983
Broj instaliranih kolokacija	199	20,1%	236	1,3%	239
Sjever	65	18,5%	75	2,7%	77
Zapad	35	20%	42	0%	42
Istok	40	12,5%	45	0%	45
Jug	59	27,1%	74	1,4%	75

* Govorni kanal je osnovna jedinica za prijenos glasa ili podataka. Broj govornih kanala određuje koliko se razgovora može istovremeno odvijati na jednom telefonskom priključku. Telefonski priključak je fizički spoj korisnika na telekomunikacijsku mrežu. Telefonski priključak može imati jedan ili više govornih kanala.

Konsolidirani prihodi

Ukupni konsolidirani prihodi iznose **348** milijuna kuna, što u usporedbi sa rezultatima ostvarenim u 2008.godini, ukazuje na stabilan nastavak poslovanja.

Prihodi od prodaje telekomunikacijskih usluga iznose **326,4** milijuna kuna i u odnosu na isto razdoblje 2008. godine porasli su **17,9%**.

Najveći dio čine prihodi od javne govorne usluge, koji kontinuirano rastu i poboljšavaju svoju strukturu (akvizicija novih korisnika, prebacivanje CPS* korisnika na vlastitu mrežu - s CPS na LLU**).

Povećanje i promjena strukture korisničke baze je, uz povećanje prihoda od fiksne telefonije djelovalo i na interkonekcijske*** prihode.

Značajni rast ostvarili su prihodi od internet usluga uslijed povećanja broja ADSL korisnika, osobito kroz nadogradnju novih usluga postojećim korisnicima (OptiDSL usluga korisnicima OptiTelefona). Porast su također zabilježili i prihodi od VAS**** usluga.

Uočava se novoizdvojena kategorija Multimedijalni prihodi, u koju se za treće tromjesečje bilježe uglavnom prihodi od korištenja usluge audio-video konferencije, a u nadolazećim razdobljima ovdje će biti vidljivi prihodi od korištenja usluge digitalne televizije - OptiTV.

* CPS - eng. Carrier Pre Selection - usluga predodabira operatora podrazumijeva usluge gdje krajnji korisnik i dalje zadržava pretplatu kod postojećeg operatora (HT) dok same cijene razgovora plaća Optima Telekomu

** LLU - eng. Local Loop Unbundling - raspletjavanje lokalne petlje, odnosno proces kojim postojeći operator (HT) omogućuje drugim operatorima korištenje pristupne infrastrukture za pružanje usluga njihovim korisnicima. U tom slučaju korisnik i pretplatu i razgovore plaća Optima Telekomu

*** Interkonekcija - je međusobno povezivanje telekomunikacijskih mreža kako bi se omogućio direktan tijek prometa i prosljeđivanje poziva između dviju mreža.

**** VAS - eng. Value added services ili usluga s dodanom vrijednošću podrazumijevaju pružanje informativnih, savjetodavnih, zabavnih i drugih vrsta sadržaja putem 060 numeracije

Dobit prije kamata, oporezivanja i amortizacije - EBITDA

EBITDA je poboljšana u prvih devet mjeseci 2009. za iznos od čak **32,1** milijuna kuna u odnosu na isto razdoblje prethodne godine i iznosi **18,7** milijuna kuna.

Poboljšanje EBITDA je rezultat novog smjera u strategiji poslovanja započetog 2007. godine, a bazira se na razvoju LLU procesa.

Utjecaj ulaganja u infrastrukturu i razvoj LLU procesa na poboljšanje EBITDA bili su vidljivi već tijekom 2008. godine. Nastavno na ta početna poboljšanja, u prvom tromjesečju 2009. godine ostvaren je prvi pozitivni EBITDA, koji do završetka trećeg tromjesečja nastavlja trend rasta.

Dobit prije oporezivanja - EBT

EBT za prvih devet mjeseci 2009. godine iznosi **-78,3** milijuna kuna što je **13,5** milijuna kuna ili **14,7%** bolje od istog razdoblja prethodne godine. Na izostanak snažnijeg oporavka EBT djelovao je porast troškova kamata od **23,4** milijuna kuna u odnosu na prvih devet mjeseci 2008. godine.

Rast financijskih rashoda proizlazi iz značajnog porasta kamatnih stopa na financijskom tržištu.

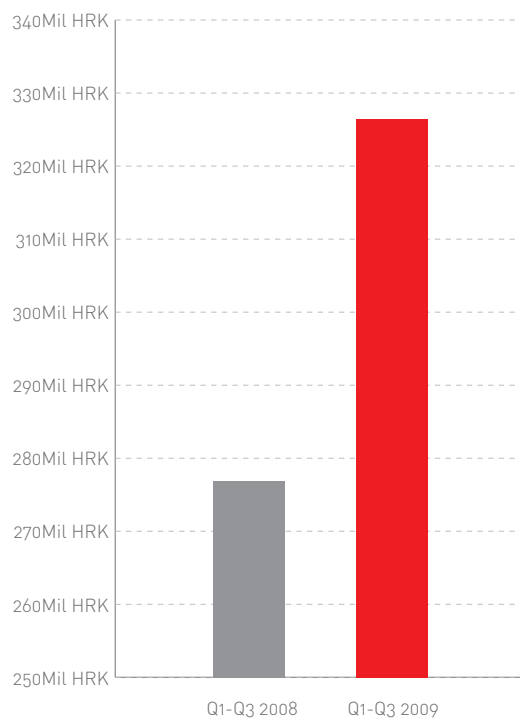
Prihodi od telekomunikacijskih usluga

Ukupni prihodi od telekomunikacijskih usluga povećani su za 17,9% u odnosu na isto razdoblje prošle godine.

Prihodi od internet usluga su, u odnosu na isto razdoblje 2008. godine, porasli za 84,2%, a prihodi od interkonekcije rastu i to 41%.

Prihodi od podatkovnih usluga bilježe rast od 7%, dok su prihodi od korištenja govorne usluge porasli za 5,5% u odnosu na isto razdoblje 2008.godine.

Prihodi od multimedijalnih usluga za prvih devet mjeseci 2009. godine, rezultat su uglavnom korištenja usluge audio-video konferencije. U ovoj će se kategoriji u narednim razdobljima bilježiti prihodi od OptiTV usluge.

Optima Telekom nastavlja rast korisničke baze uglavnom akvizicijom novih korisnika na vlastitu mrežu, uz daljnje prebacivanje korisnika usluge predodabira operatora(CPS).

Na kraju trećeg tromjesečja, broj LLU korisnika bilježi rast od **50%** (s 58.222 na 87.483) u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

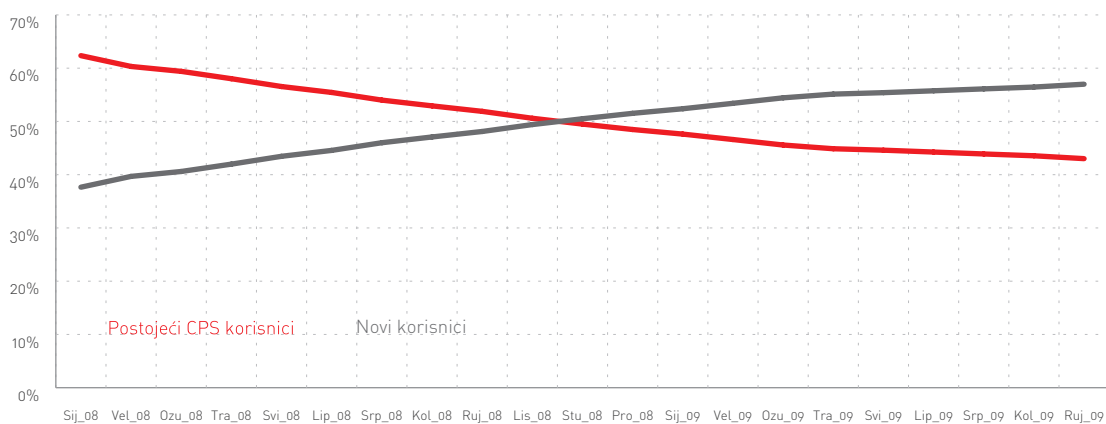
Ključni pokazatelji LLU procesa pokazuju pozitivne trendove u sljedećim aktivnostima:

- nastavlja se prebacivanje korisnika usluge predodabira operatora (CPS) na vlastitu mrežu
- značajan uspjeh ostvaren je u segmentu postojećih korisnika, u obliku nadogradnje korištenjem novih usluga
- u tijeku je i akvizicija potpuno novih korisnika na vlastitu mrežu, i ta promjena strukture korisničke baze također utječe na poboljšanje profitabilnosti

Značajni porast zabilježen je upravo u segmentu ADSL korisnika na vlastitoj mreži, sa **23.129** na kraju trećeg tromjesečja 2008. na **42.983** u istom razdoblju 2009., odnosno visokih **86%**.

Ovaj trend rasta slijedi opće povećanje broja internet korisnika u Republici Hrvatskoj.*

TREND PRIKLJUČIVANJA NOVIH KORISNIKA

* Aktualni Tromjesečni usporedni podaci tržišta elektroničkih komunikacija za zadnje tromjesečje 2007. i 2008. objavljeni do strane HAKOM-a pokazuju veliki porast širokopolasnog pristupa internetu sa 1.984.850 na 2.244.420 (13,8 %), odnosno sve veću primjenu novih tehnologija, dok se dalje nastavlja trend smanjenja korištenja uskopojasnog pristupa internetu (dial-up pristup).

Tržišni potencijal

Prema javno dostupnim podacima, u Republici Hrvatskoj je aktivno cca 1,6 milijuna telefonskih linija.

U okviru ovog potencijala, Optima Telekom na kraju prvih devet mjeseci u svojoj mreži broji ukupno 266.723 govornih kanala.*

U trećem tromjesečju 2009. godine, broj potencijalno dostupnih priključaka u Optima Telekomu dosegao je **677.023** priključka što predstavlja:

- neznatno povećanje od **0,2%** (sa 675.527 na 677.023 priključka) u odnosu na prethodno tromjesečje, odnosno **13%** (sa 599.263 na 677.023 priključka) u odnosu na isto razdoblje prošle godine
- više od **40%** dostupnih priključaka, što je nešto iznad benchmarka** udjela alternativnih operatora na razvijenim tržištima

Razvoj infrastrukture

Sukladno planu razvoja vlastite infrastrukture za 2009.godinu, ulaganja su smanjena u odnosu na proteklu godinu, pa je razumljiv puno manji broj novih kolokacija*** u trećem tromjesečju ove godine. U odnosu na 24 nove kolokacije tijekom istog razdoblja prošle godine, u ovom su tromjesečju aktivirane 3 nove kolokacije.

Ukupan broj aktivnih kolokacija na kraju trećeg tromjesečja 2009. godine je **239** što predstavlja povećanje za **20,1%** u odnosu na kraj istog tromjesečja 2008. godine kada ih je bilo aktivno 199.

Osim podizanja novih kolokacija, razvoj infrastrukture podrazumijeva i izgradnju vlastite optičke mreže.

Tijekom 2009. godine ta izgradnja je karakterizirana prvenstveno izgradnjom kraćih dionica tj. privoda do korisnika.

Govoreći u brojkama, radi se o **24** km novih optičkih dionica, od čega 8 km otpada na 30 privoda.

Uspoređujući ukupne dužine, radi se o porastu optičke mreže za **24,1%** (2.223 km u odnosu na 1.792 km u istom razdoblju 2008. godine).

* Pokazatelj koji objavljuje HAKOM; Govorni kanal je osnovna jedinica za prijenos glasa ili podataka. Broj govornih kanala određuje koliko se razgovora može istovremeno odvijati na jednom telefonskom priključku. Telefonski priključak je fizički spoj korisnika na telekomunikacijsku mrežu. Telefonski priključak može imati jedan ili više govornih kanala.

** Benchmark- kontinuirani, sistematični proces evaluacije proizvoda, usluga ili poslovanja organizacije, koje su prepoznate kao najbolje prakse sa ciljem organizacijskog poboljšanja

*** lokacija smještaja vlastite telekomunikacijske opreme priključene na vlastitu ili HT pristupnu infrastrukturu

Značajni događaji u 2009. godini i očekivanja budućeg razvoja

Makroekonomska i tržišna kretanja

I treće tromjesečje ove godine obilježeno je posljedicama svjetske gospodarske i financijske krize koje su se odrazile i na hrvatsko gospodarstvo. Pad BDP-a se lagano smanjuje, sa **-6,7%** u prvom, na **-6,3%** u drugom tromjesečju*. U većini zemalja u međunarodnom okruženju tendencije kretanja BDP-a su također negativne.

Ostvareni nastavak pada BDP-a u 2009. godini posljedica je smanjenja svih kategorija potrošnje, osim državne. Smanjenje potrošnje nastavilo se uslijed smanjenja domaće i inozemne potražnje, smanjene aktivnosti poslovnih banaka, usporavanja nominalnog rasta neto plaća, rasta nezaposlenosti te nelikvidnosti.

Tečaj kune prema Euru, u razdoblju srpanj-rujan 2009. godine kretao se u rasponu između 7,28 i 7,35 HRK/EUR.** Tijekom turističke sezone su izostali uobičajeni sezonski aprecijacijski pritisci zbog deprecijacijskih pritisaka početkom srpnja potaknuti potražnjom poduzeća za devizama radi otplate dospjelih inozemnih obveza.

Sredinom godine došlo je do porasta aktivnih kamatnih stopa banaka uslijed kontrakcije gospodarske aktivnosti i porasta rizičnosti naplate bankovnih potraživanja. Kamatne stope na kratkoročne kredite trgovačkim društvima tijekom lipnja i srpnja ove godine porasle su u odnosu na svibanj. Kamatne stope na dugoročne kredite trgovačkim društvima su također porasle, no uz mjesečne oscilacije.

Regulatorno okruženje

Nakon višemjesečne provedbe analiza mjerodavnih tržišta, HAKOM je 17.srpnja, 2009. donio odluke kojima određuje operatore sa značajnom tržišnom snagom na pojedinim mjerodavnim tržištima. Tako je i Optima Telekom, zajedno s nekim drugim operatorima, određena operatorom sa značajnom tržišnom snagom na tržištu završavanja (terminacije) poziva u određenu javnu komunikacijsku mrežu koja se pruža na fiksnoj lokaciji. Prema očekivanjima, druga polovica 2009. godine donijela je prve nove regulatorne obveze, te su s 1.listopadom, 2009. objavljene nove Standardne ponude i Minimalne ponude operatora.

* Preuzeto sa www.dzs.hr

** Bilten HNB, broj 151, godina XIV, rujan 2009., str.7

Optima će i dalje u okviru novog regulatornog okvira nastojati raditi na stvaranju što boljih uvjeta za komercijalno poslovanje.

Promjena u Nadzornom odboru Društva

28.rujna 2009. godine, g. Roland Žuvanić prestao je biti član Nadzornog odbora.

Uvođenje nove usluge digitalne televizije - OptiTV

U rujnu je, sukladno već najavljenom, komercijalno pokrenuta OptiTV usluga, koja za Optima Telekom znači tržišno pozicioniranje u ravnopravnu poziciju s ostalim konkurentima, te dugo očekivani odgovor na zahtjeve tržišta koje prati nove inventivne usluge. Ova je usluga već duže vrijeme sastavni dio ponude međunarodnih telekom operatora, a evidentno postaje standard i potreba i na hrvatskom tržištu. Stoga će i Optima Telekom, putem interaktivne platforme, a nastojeći izaći u susret zahtjevima hrvatskih korisnika ponuditi čitav spektar novih usluga koje do sada nisu bile dostupne putem standardnih TV prijamnika i sustava kabelaške televizije, te ponuditi bogat i interesantan, cjenovno prihvatljiv programski paket.

Informacije o usluzi dostupne su na web stranici **www.opti.tv**, a u prvom mjesecu javne dostupnosti, zabilježeno je **117** aktiviranih korisnika ove usluge.

Aktivnosti istraživanja i razvoja

Osim uspješno plasirane usluge digitalne IP televizije, komercijalnog naziva OptiTV koja predstavlja najznačajniji projekt u 2009. godini, razvojne aktivnosti se nastavljaju kroz proširenje i poboljšanje njenih funkcionalnosti i raznolikosti ponude.

U svrhu dodatne uštede ali i pojednostavljenja priključenja i instalacije OptiTV usluge, nastavljen je rad na projektu samoinstalacije kojom se korisniku osim klasičnog izlaska OT tehničara u svrhu instalacije usluge, daje i mogućnost dostave samoinstalacijskog OptiTV paketa na kućnu adresu. Projekt samoinstalacije OptiTV usluge predstavlja istovremeno i uštedu za Optima Telekom, ali i dodatnu mogućnost odabira za samog korisnika.

Rad na OptiTV-u ne zasjenjuje i ostale jednako važne projekte, poput usluge OptimaLAN ured namijenjene segmentu manjih i srednje velikih poslovnih korisnika, a nudi korištenje govorne usluge uz istovremeno korištenje klasičnih analognih telefona kao i IP telefona. Uz govornu, sastavni dio usluge OptimaLAN ured je i širokopojasni pristup internetu.

Aktivnosti razvoja proširuju se jednako i na usluge namijenjene segmentu većih poslovnih korisnika. SIP* trunking i SIP SoftPhone usluga su također u postupku razvoja i testiranja, a poslovnim korisnicima nude korištenje javne govorne usluge putem SIP protokola.

Razvojnim aktivnostima nije zakinut niti segment rezidencijalnih korisnika kojima se pored sofisticiranih usluga nastoje ponuditi i posebne pogodnosti tj. posebne povlastice u vidu dodatnih popusta.

Izdvojiti se svakako može OptiPrivilegium posebna ponuda koja svim novim i postojećim rezidencijalnim i malim poslovnim korisnicima usluge predodabira operatora (CPS) i usluga zasnovanih na lokalnoj petlji (OptiTelefon, Halo Halo Halo) nudi dodatne pogodnosti u vidu korištenja Modus-Privilegium popusne potrošačke kartice te dodatnog popusta od 3% na korištenje govornih usluga.

Buduće razvojne aktivnosti obuhvaćaju razvoj SLA (Service Level Agreement) ponude za velike poslovne korisnike kao i realizaciju povećanja prihoda odnosno smanjenja troškova unutar postojećih usluga.

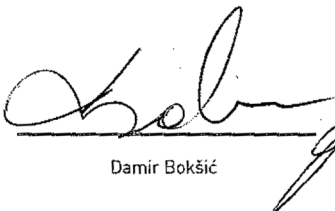
* SIP-Session Initiation Protocol, vrsta protokola za prijenos govorne usluge

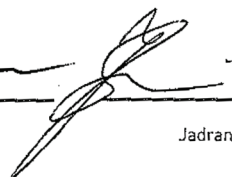
Izjava osoba odgovornih za sastavljanje izvještaja

U skladu s čl.410 i 407 Zakona o tržištu kapitala, članovi Uprave društva, Goran Jovičić, predsjednik uprave, Damir Bokšić, član uprave i Jadranka Suručić, članica uprave suglasno izjavljuju da su prema njihovom najboljem saznanju, financijska izvješća za izvještajno razdoblje sastavljena uz primjenu odgovarajućih standarda financijskog izvješćivanja te da daju cjelovit i istinit prikaz imovine i obveza, gubitaka i dobitaka, financijskog položaja i poslovanja društava uključenih u konsolidaciju.

Međuzvještaj posloводства sadrži istinit prikaz razvoja i rezultata poslovanja i položaja Optima telekoma i društava uključenih u konsolidaciju kao i opis najznačajnijih rizika i neizvjesnosti kojima je grupa izložena.

Goran Jovičić

Damir Bokšić

Jadranka Suručić

OT-Optima Telekom d.d.
ZAGREB

Kazalo pojmova

Benchmark	kontinuirani, sistematični proces evaluacije proizvoda, usluga ili poslovanja organizacije, koje su prepoznate kao najbolje prakse sa ciljem organizacijskog poboljšanja	11
CPS	eng. Carrier Pre Selection - usluga predodabira operatora podrazumijeva usluge gdje krajnji korisnik i dalje zadržava pretplatu kod postojećeg operatora (HT) dok same cijene razgovora plaća Optima Telekomu	7
Govorni kanal	osnovna jedinica za prijenos glasa ili podataka. Broj govornih kanala određuje koliko se razgovora može istovremeno odvijati na jednom telefonskom priključku. Telefonski priključak je fizički spoj korisnika na telekomunikacijsku mrežu. Telefonski priključak može imati jedan ili više govornih kanala.	6
Interkonekcija	je međusobno povezivanje telekomunikacijskih mreža kako bi se omogućio direktan tijek prometa i prosljeđivanje poziva između dviju mreža.	7
Kolokacija	lokacija smještaja vlastite telekomunikacijske opreme priključene na vlastitu ili HT pristupnu infrastrukturu	11
LLU	eng. Local Loop Unbundling - raspetljavanje lokalne petlje, odnosno proces kojim postojeći operator (HT) omogućuje drugim operatorima korištenje pristupne infrastrukture za pružanje usluga njihovim korisnicima. U tom slučaju korisnik i pretplatu i razgovore plaća Optima Telekomu	7
VAS	eng. Value added services ili usluga s dodanom vrijednošću podrazumijevaju pružanje informativnih, savjetodavnih, zabavnih i drugih vrsta sadržaja putem 060 numeracije	7